

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

3 Quibus ex causis tacita hypotheca contrahatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

sum. Expressum quoque triplex, conuentionale, Prætorianum, & Iudiciale. Conuentionale pactis priuatorum hominum: Prætorianum, Prætorie iubente: Iudiciale officio, & sententiâ Iudicis contrahitur. Hypotheca itidem, aut est generalis, aut specialis. *l. Quamuis confet. C. l. Quamuis ea. C. De signoribus.* Generalis hypotheca in omnibus bonis alicuius constituitur: specialis in certis bonis alicuius.

Quibus ex causis tacita hypotheca contrahatur.

CAPVT III.

HYPOTHECA tacita, quæ vi legis inducitur, multis ex causis contrahitur. Primum causa dotis, vel dandæ, quæ promissa est, vel restituendæ, si data fuerit. *l. 1. §. Et ut plenius. C. De rei uxoria actione,* ubi ita statuitur: [Vt pro dotis obligatione bona ex utroque iactere hypothecæ tacite subiciantur.] Senfus legis est: vt obligata sint bona mariti ad restitutionem dotis, quam recepit, & vxoris ad præstandam dotem, quæ est promissa marito, & nondum soluta; vel ad compensandas res dotales euictas, nec non ceterorum, qui aut dotem, vel res dotales à marito susceperunt, aut pro vxore promiserunt.

Sed numquid tacita huiusmodi hypotheca extenditur ad bona paraphernalia, ita vt ipsius bona maneat obligata, pro his bonis vxori restituendis? Glossa in cap. Ex litteris, de signoribus. negat, ea bona tacite hypothecæ subiecta. Sed teste Conarr. lib. 1. Variar. resol. cap. 7. num. 7. communis opinio affirmat esse obligata. ex *l. Vbi ad huc. C. De iure dotum,* & ibidem Glossa, & ex *l. vltim. C. De pactis conuentu.* Glossa in cap. Ex litteris, solum dicere voluit tacitam hypothecam pro bonis paraphernalibus non habere idem prouilegium, quod inest tacitæ hypothecæ pro dote. Aut vt explicat Panormitanus in eo cap. Ex litteris, tantum significat Glossa, mariti bona non esse tacite obligata, quando ea bona penes se retinet vxor, ita vt eorum administrationem maritus non habeat; sicut & alibi vsu receptum est.

Quæres, An sint etiam mariti bona tacite obligata pro rebus acceptis ex donatione propter nuptias et facta? Glossa in cap. Ex litteris citata negat; at vero ceteri affirmant. Innocentius, Hostiensis, Ioan. Andreas, & Panormitanus in eodem cap. Ex litteris. Sic etiam Iasôn, Zahus, & alij, quos citat, & sequitur Conarruias loco præfato, num. 2. Et colligitur ex *l. 2. C. De bonis, qua liberis.* Sicut etiam mariti bona tacite manent obligata pro incremento dotis. *Authen. De equalit. dotis. §. His consequens,* & pro arribus, quas maritus accipit, vt est communis omnium opinio.

Secundò, Tutoris bona tacite obligantur pro bonis, & rebus pupilli: & bona Curatoris, pro bonis minoris. *l. vlt. ff. in quibus causis tacite contrahatur pignus. C. l. Si mater, C. eodem titulo. Item l. Pro officio. C. De administrat. tuto.*

Tertiò, Si mater suscepta liberorum tutela, secundo nubat, priusquam, aut liberis tutorem dederit, aut eis, quod debetur ex ratione tutelæ gestæ perfoluerit, tum eius, tum ipsius quoque mariti, cui secundo nupsit, bona tacite obligantur liberis ex primo matrimonio genitis. *l. Si mater. C. in quib. cau. hypoth. tacite contrah.*

Quartò, Bona testatoris pro legatis ab eo factis, tacite sunt obligata. *l. c. Communia, de lega. C. Instit. De legat. §. N. offra.*

Quintò, Res emptæ pecunia pupilli, vel minoris, pupillo, vel minori tacite manent obligatæ. *l. Si tutor. C. De seruo pignori dato, manumisso.*

Sextò, Si pater in administratione bonorum aduentitiorum filijfamilias, alicui male gesserit, bona ipsius tacite

obligatione tenentur pro ipsis bonis aduentitis, & pretij eorum, ab eo tempore, quo eorum bonorum administrationem habet. *C. De bonis, qua lib. l. Item hereditas. §. Sed eum tacitus.*

Septimò, Si pater, vel mater ad secundas nuptias transierit, omnia eius bona filiis ex priori matrimonio susceptis tacite obligantur. *l. Hac editale. §. penult. C. l. Si quis prioris. §. penult. C. De secund. nups.*

Octauò, Bona primipilorum tacite fisco obligantur, immo etiam mulierum ipsis nuptiarum dotes manent hypothecæ subiectæ. *l. Satis notum est. C. in quibus caus. hypoth. tacite contrahatur.* Primipilus erat, qui militari annonæ inter milites distribuendæ præerat. Dos solet separari, publicatis mariti bonis, sed in hac causâ Primipilaria cum illis concedebatur in subsidium, filij primipili eadem obligatione tenebantur: quamuis hæredes non essent sui patris primipili. *C. De primipilo, lib. 12.*

Nonò, Si quis aliquid contrahit cum fisco, eius bona statim fisco obligata manent. *l. Certum est. C. in quib. caus. hypoth. tacite contrahatur.* Vnde si quis vectigal, tributum, vel centum fisco debet, eius bona sunt tacite obligatione obstricta fisco. *l. c. in quibus caus. hypoth. tacite contrahatur.* Idem iuris est, cum quis vectigal, aut aliquid habet conductum à fisco. *l. Si chim præmium. C. De priuileg. fisci.*

Quæres, An tacita contrahatur hypotheca in bonis eius, qui ob delictum damnatus, pecuniam fisco penam debet? Respondeo, minime. *l. Quod placuit. ff. De iure fisci. C. l. c. De penis fiscalibus. lib. 10.* Vnde in *l. Rescriptum. ff. De pactis,* merito dicitur esse quosdam casus, in quibus fiscus hypothecam tacitam non habet.

Decimò, Si quis pecuniam mutuam dedit ad reficiendum ædificium, ei tacita hypotheca constituitur in ædificio ex tali pecunia restituto. *l. ff. in quib. caus. hypoth. tacite contrah.*

Vndecimò, Si vrbanz ædes, & prædia locentur, tacita hypotheca contrahitur in rebus inuectis, inductis, & illatis pro pensione, siue mercede locatoris debita. *l. Item quia. ff. De pactis. C. l. Eo iure. ff. Quibus causis hypoth. tacite contrahatur. C. l. Ceteri iuris. C. De locato, C. consuetud. Adem iuris est, si prædium vrbianum, alicui locatum deterior sit. *l. Pomponius. ff. in quibus causis hypoth. tacite contrahatur.* Idem dicendum est de inuectis, & illatis in horreum, vel diuerforium conductum. *l. Si horreum. ff. Eodem titulo.**

Idem quoque de inuectis, & illatis in stabulum conductum. *l. Eo iure. §. Stabula. ff. Eodem titulo.* Inuecta dicuntur, quæ iumentorum vectura, Inducta verò, quæ manu hominum, illata, quæ dorso imposita intromittuntur. Glossa in legibus allatis. Sunt qui opinentur, eandem esse rationem de inuectis, inductis, & illatis in nauim conductam. Verùm de his nihil expressè habetur in iure. Solum, qui id arbitrabantur, colligunt argumento à simili. Si inquilinus itidem rem alienam intulerit, dominus rei ius habet eam reperendi. Quod si inquilinus eam esse ferre, vel pensionem soluere recusauerit, penes locatorem ius manet eam retinendi contra inquilinum. Item si inquilinus intulit, sciens rem alienam, nullum ius ei, locatorive est retinendi. *l. 1. §. penult. ff. De migrando.* Quod si inquilinus rem suam inuectam alienet? Respondeo, semper in ea tacitam manere hypothecam; quia ius pignoris, vel hypothecæ transiit in rem, ac eam semper comitatur.

Quæres, quid dicendum, si inquilinus alienet merces inuectas, & alias comparat, easque reponat loco earum, quas primum inuexerat? Respondeo, cum tabernam debitor creditori pignori dedit, appellatione tabernæ venire vniuersitatem mercium, quæ in ea sunt, & si eas merces per tempora distaxerit, & alias comparauerit, easque in eam tabernam intulerit, obligatas manere. *l. vltima. ff. De pignoribus.* & inquilino liberum est merces inuectas vendere; quoniam ea est mercium natura, vt sit.

pe mutantur, distrahantur, & nihilominus eadem velut vniuersitas quædam conseruatur. Si tamen certis quibusdam meritis locator, siue creditor manum iniecerit, easque velut in clausura, ea distrahi nequeunt, quia manent non generaliter, sed specialiter obligatæ. Porro inquilinus in iure proprie vocatur, qui conducit prædium vrbantum: Colonus vero, qui prædium rusticum. Inquilinus sedet in vrbe, Colonus in villa. *l. Qui pignoris. C. l. Si id, quod. §. Et per colonus. ff. De acquiren. poss. §. & Gloss. in l. Licet. C. De locato, & conducto.*

Sed mancipia nē inducta possunt alienari? Respondeo, causa, & fauore libertatis esse constitutum, nē hypothecæ, nisi specialiter sit, serui manumissionem impediat. *l. Libertas. C. l. Ab eo. C. De serue pro pigno. dato, & l. Licet. ff. in quibus causis hypothecæ tacite contrahatur. Quærat aliquis, quid sit, quod dicitur in l. Cuius iuris. C. De locato, nimirum ea, quæ voluntate dominoz colonum in fundum conductum induxerint, pignoris iure domino prædiorum tenent. Quando domus locatur, non requiritur in rebus inductis, vel illatis domini scientia. Sic ibi. Quam Legem iuris interpretes communiter hunc in modum intelligunt. Inuecta, vel illata in prædium rusticum per conductorem obligati loco pignoris, domino prædij, si eo sciente inducantur. Illata verò in prædium vrbantum, manere obligata, quamuis inducta fuerint in scio domino prædij. Ita Accursius, Baldus, Salicetus, & alij.*

Sed enim legem hanc alij sic interpretantur: Illata in prædium rusticum, hypothecam non habere, nisi de ea fuerit pactum expresse; quia fructus prædij rustici tacite manent obligati. *l. In prædij. C. l. Eo iure. ff. in quibus causis hypothecæ tacite contrahatur.* At verò inducta, vel illata in prædium vrbantum, tacita hypothecæ tenentur, etiam si nihil de ea inter locatorem, & conductorem expresse conuenierit. *l. Licet. ff. eod. tit.* Et ratio discriminis huius est; quia prædium rusticum plerumque fundum habet, & obligato fundo, tacite quoque fructus remanent obligati. *l. Quamuis fructus. C. in quibus causis hypothecæ tacite contrahatur.* Ideo leges, & Iura voluerunt sufficere tacitam fructuum obligationem. Porro quamuis fructus ex prædio rustico percepti tacitam habeant hypothecam: in prædij tamen, quæ ex fructibus emuntur, nulla inest tacita obligatio. *l. Quamuis fructus paulo antè citata.*

Quedam questiones de tacita hypothecæ soluentur.

CAPVT IV.

Primo queritur, An qui mutuum pecuniam dat ad rem aliquam conseruandam, sibi tacite obliget eam rem? Negulantius tract. *De pignoribus. membr. 2. part. 5. num. 15.* affirmat eam sibi obligare: quod probat testimonio Bartoli, Azonis, Glossæ, & Saliceti in *l. Interdum. ff. Qui potiores in pignoribus habeantur.* Immo addit, hanc esse opinionem communem. Alij verò probabilius opinantur, eum in ea re habere priuilegium personale, non tacitam hypothecam, nisi de ea expresse pactum fuerit.

Secundò queritur, An qui mutuum pecuniam dedit ad nauim comparandam, extruendam, vel instruendam, vei armandam, vel refarciendam, vel ad alimenta eorum, qui nauem exercent, tacitam in ea hypothecam habeat? Dux sunt opinionēs, vna affirmat, & probat ex *Authenticæ de Equal. dotis. §. His consequens est. l. Interdum. ff. Qui potiores in pignore habeant.* Ita Negulantius *membr. 2. part. 5. num. 15.* vbi citat Glossam, Azonem, Bartolum, & Salicetum, addit quoque reliquos communiter ita sentire. Altera est opinio, eum solum habere priuilegium personale, aut specialem hypothecam, quando de ea expresse fuerit conuentum. Prima, meo quidem iudicio, videtur esse

se probabilior sententia.

Tercò queritur, An qui mutuum alicui pecuniam dat ad aliquid emendum, tacite obliget sibi eam rem emptam? Dux quoque sunt opinionēs, Prima est afferentium, eam sibi obligare. Glossa in *Authenticæ. l. Quo iure. C. Qui potiores in pignore habeant.* Baldus, Angelus, Iason, Alexander, Callaneus, quos citat, & sequitur Couarruias *lib. 1. Variar. resol. c. 7. num. 3.*

Secunda est opinio, eum non obligare sibi, Bartolus, & Glossa in *l. Quod quis. ff. De priuileg. creditor. Zazius, Ripa, Salicetus, teste Negulantius, De pignor. membr. 2. part. 5. num. 3.* tradit esse communem sententiam. Et certe ex *l. Quamuis ea. C. De pignoribus.* plane colligitur, eum in ea re personale priuilegium habere, & specialem hypothecam, si de ea inter ipsos expresse conuenit, alioquin non item.

Quartò queritur, An qui nummos mutuos dat ad emendam domum, vel nauim, habeat in ea emptam tacitam hypothecam? Negulantius loco citato *num. 4.* Baldum, Salicetum, & alios sentens, ait, eum solum habere personale priuilegium, specialem verò hypothecam, quando expresse pactus fuerit de ea re, cum eo, cui pecuniam mutuum dedit. Alij verò simpliciter affirmant domum, vel nauim emptam, et tacita hypothecæ obligatam manere. Id probat ex *Authenticæ. de equalit. dotis. §. His consequens.* sed probabilius est, quod Baldus, & Salicetus tradiderunt.

Quintò queritur, Quid sit dicendum, quando quis vendit rem aliquam, & statim eam emptori tradit, accepta fide de pretio soluendo, vtrum ea res vendita tacite hypothecæ teneatur obstricta. Baldus in *l. Pro debito. C. De bonis auctoritate iudicis possidend. affirmat eam rem esse obligatam, & probat ex l. Iulianus. §. Effertur. ff. De alienatione emption. & vendit.* Negulantius vero in eo, quem supra attulimus, loco, profert Paulum, Ripam, Salicetum, Iasonem, & alios, qui negant eam rem obligatam manere, quæ quidem videtur esse probabilior sententia, quia lex illa, Iulianus, quam Baldus proferebat, tantummodo locum non habet, quando venditor rem emptori non tradidit. Sic enim habet: Pretio integro sibi non soluto, potest retinere rem suam quasi pignus: Dixit, (quasi pignus) quia nemo rem suam loco pignoris habet. *l. Nec pignus. ff. De reg. iur.*

Sextò queritur, An qui impensas fecit in funere, tacita hypothecæ obliget sibi bona defuncti? Negulantius loco iam dicto, *num. 28.* Bartoli, Aretini, aliorumque adherens sententiæ, affirmat sibi obligare bona. Alij verò probabilius: eum nempe in eiusmodi bonis personale priuilegium acquirere; specialem verò habere hypothecam, si ita fuerit expresse conuentum.

Septimò queritur, An in re emptæ ex pecunia militis, hypothecæ tacite contrahatur? Idem Negulantius *membr. 2. part. 5. num. 16.* affirmat contrahi testimonio Bartoli, Saliceti, & Glossæ in *l. Quamuis. C. De pignoribus.* Alij verò opinantur, militi in ea re emptæ non acquiri tacitam hypothecam, sed ius & actionem vendicationis; quia potest, si vult, eam rem sibi vendicare, hoc est, ut sit in iudicio petere. *l. Si ut proponis. C. De rei similit.*

Octauò queritur, An militia emptæ ex pecunia, quam mutuum dedit aliquis, tacite ei maneat obligata? Negulantius quo dixi in loco, censet obligatam manere, quod probat ex *l. Super hypothecis, & l. Quod obtrinet. C. De pignoribus.* At ennuero ex his legibus solum elicitur, eum, qui talem pecuniam mutuum dedit specialiter, vt militia emeretur, sibi obligare rem emptam; quoniam specialiter, siue expresse dederat, vt militiam emeretur.

Nonò queritur, An bona Ecclesiasticæ prælati sint tacite Ecclesiæ obligata, pro bonorum eius administratione? Respondeo cum Pauormitano in *cap. Ex litteris, de pignoribus,* nihil de hac re expresse Canones, vel Leges,

& Iura